

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

Accountantsverslag 2024

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Aan het college van hoofdingelanden
van Hoogheemraadschap Hollands
Noorderkwartier
Postbus 250
1700 AG HEERHUGOWAARD

Onderwerp

Accountantsverslag 2024

Datum

15 april 2025

Kenmerk

312022006.25.212

Geacht college van hoofdingelanden,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2024 van uw Hoogheemraadschap afgerond. De jaarrekening van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van dijkgraaf en hoogheemraden. Met dit accountantsverslag informeren wij u over onze belangrijkste controlebevindingen. Op 18 maart 2025 hebben wij onze controlebevindingen besproken met medewerkers van financiën en concerncontrol, op 25 maart 2025 met de directie, op 8 april 2025 met de portefeuillehouder en op 15 april 2025 met het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden. Op 6 mei 2025 bespreken wij de uitkomsten met de auditcommissie, op 14 mei 2025 met de gezamenlijke commissies en zo nodig op 28 mei 2025 met het CHI.

Bij de jaarrekening 2024 hebben wij op 15 april 2025 een goedkeurende controleverklaring afgegeven, zowel voor het aspect getrouwheid als voor het aspect rechtmatigheid.

Ons accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2024. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden en diverse besprekingen die wij met uw medewerkers hebben gevoerd. Voor de goede orde vermelden wij dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Met vriendelijke groet,

Publieke Sector Accountants B.V.

Valid Signed door A. Booij RA
op 15-04-2025

A. Booij RA

Inhoudsopgave

Contact

De volgende personen kunnen benaderd worden bij vragen met betrekking tot dit accountantsverslag:

Arie Booij

Tel: 06 – 1509 2689

Gert Scheele

Tel: 06 – 1098 0213

1.	Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij	1
2.	Financiële positie en resultaat	7
3.	Bevindingen eindejaarscontrole	12
4.	Interne beheersing	22
5.	Overige aangelegenheden	25

1.

Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 29 augustus 2024 heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2024. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle. Onze controle wordt verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Controlestandaarden en de beleidsregels toepassing Wet normering topinkomens (WNT).

Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2024 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Materialiteitsbepaling is overeenkomstig uw vastgestelde controleprotocol

De materialiteitsbepaling bij uw Hoogheemraadschap is gebaseerd op het Waterschapsbesluit (hoofdstuk 5.2, artikel 5.2 lid 1) en op het door het college van hoofdingelanden (CHI) vastgestelde (meerjarige) controleprotocol d.d. 13 december 2017 met registratienummer 17.110534. Voor fouten is deze gebaseerd op 1% van de lasten inclusief stortingen in reserves en voor onzekerheden op 3% van de lasten inclusief stortingen in reserves. In het controleprotocol heeft u geen lagere marges vastgesteld. De bij onze controle van de jaarrekening 2024 toegepaste goedkeuringstoleranties bedragen derhalve:

Bron: jaarrekening 2024	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringsmaterialiteit	€ 3.526.000	€ 10.578.000

Het college van hoofdingelanden heeft in het controleprotocol de rapporteringstolerantie vastgesteld op € 125.000.

Het normenkader rechtmatigheid is voor 2024 en verder geactualiseerd en in de vergadering van het college van hoofdingelanden van 18 december 2024 vastgesteld (24.1040346).

Voor de controle op naleving van de Wet Normering Topinkomens (WNT) hanteren wij een lagere materialiteit. Deze specifieke materialiteitsberekening is verplicht gesteld vanuit het controleprotocol WNT.

Onze aanpak is gericht op risico's

Voor de jaarrekeningcontrole 2024 hebben wij de volgende risico's en aandachtspunten onderkend. Daarnaast hebben wij ook aandacht besteed aan onderwerpen die in de nabije toekomst op u af (kunnen) komen, zoals de rechtmatigheidsverantwoording en duurzaamheid. De aandachtspunten zijn hieronder weergegeven en hebben wij op 11 september 2024 ook afgestemd met de auditcommissie.

- Voortgang investeringsplanning en beheersing van investeringskredieten, en de impact van prijsontwikkelingen op budgetten en (toekomstige) kapitaallasten.
- De waardering van uw vorderingen, specifiek de totstandkoming van uw voorziening dubieuze (belasting)debiteuren.
- De afwikkeling van "nog op te leggen aanslagen" uit voorgaande jaren.
- De voorfinanciering en waardering van subsidieprojecten, met name de Markermeerdijken waar ultimo 2023 een nog te ontvangen bedrag openstond van circa € 131 miljoen.
- De verantwoording en waardering van de voorziening baggeren en saneren waterlopen en overige onderhoudswerken (persleidingen en rioolgemaal), in relatie tot de aanwezigheid van actuele onderbouwingen (vanwege schattingselementen).
- De grip op (Europese) aanbestedingsregels, mede in verband met afwijkingen in 2023 voor een bedrag van ca. € 0,4 miljoen en de controle op de prestatielevering van inkopen.
- De ontwikkelingen met betrekking tot de garantstellingen voor Europese POP-gelden.
- De kwaliteit van de IT-omgeving in 2024 en de aandacht hiervoor in de (verbijzonderde) interne controle, inclusief informatiebeveiliging.
- De volledigheid van de opbrengstenverantwoording, in het bijzonder de waterschapsbelasting.
- Management override of controls. Vanuit de controlerichtlijnen dienen wij specifiek aandacht te besteden aan de mogelijkheid die het management heeft om specifieke controlemaatregelen te omzeilen. Voorbeelden kunnen zijn de memoriaalboekingen (handmatige (correctie)boekingen) en posten die gezien hun aard schattingselementen in zich hebben. De specifieke aandacht voor dit risico is voorgeschreven vanuit de controlerichtlijnen en is niet uniek voor uw hoogheemraadschap.
- De follow-up ten aanzien van eerder gerapporteerde aandachtspunten vanuit de interne en externe controle.
- De actualisatie van de (fraude-)risicoanalyse.
- De voortgang en status van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording per 2025.
- De ontwikkelingen met betrekking tot de toekomstige invoering van duurzaamheidsrapportage.

In aanvulling op bovenstaande punten heeft de auditcommissie ons gevraagd ook extra aandacht aan garantstellingen en verbonden partijen te besteden. Opname van een risico of aandachtspunt in bovenstaande opsomming betekent niet dat daadwerkelijk sprake is geweest van risico's die zich ook hebben voorgedaan, maar zijn enkel bedoeld om aan te geven dat wij hier tijdens onze controle (extra) aandacht aan hebben besteed. Voor een toelichting op een aantal onderkende risico's en aandachtspunten verwijzen wij naar

het hoofdstuk 'Bevindingen eindejaarscontrole'. Daarnaast verwijzen wij u naar onze bevindingen in het hoofdstuk 'Interne beheersing'.

De baten en lasten, alsmede balansmutaties, zijn in materiële zin rechtmatig.

Op basis van uw controleprotocol en normenkader hebben wij de naleving van het financieel rechtmatigheidskader voor uw Hoogheemraadschap gecontroleerd. Hierbij zijn geen materiële bijzonderheden geconstateerd. Binnen de effecten (programma's) Gezond water en Veilige (vaar)wegen is sprake van een overschrijding van de begroting (lasten). De begrotingsrechtmatigheidsfout op deze effecten tellen niet mee in ons rechtmatigheidsoordeel, omdat sprake is van hogere lasten die passend zijn binnen uw beleid ofwel gecompenseerd worden door hogere baten.

Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole bevat daarnaast de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij gecontroleerd of de Europese aanbestedingswetgeving gedurende het boekjaar 2024 is nageleefd. Hierbij constateren wij dat voor een bedrag van € 2,8 miljoen aan uitgaven ten onrechte niet Europees is aanbesteed. Omdat deze fouten en onzekerheden niet materieel zijn, hebben deze geen gevolgen voor de goedkeurende strekking van het rechtmatigheidsoordeel in onze controleverklaring. Wij verwijzen verder naar pagina 13 van dit accountantsverslag voor een nadere uiteenzetting en toelichting op onze bevindingen naar aanleiding van de controle van de rechtmatigheid van de Europese aanbestedingen.

Onze conclusie is derhalve dat de baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in materiële zin rechtmatig zijn weergegeven in de jaarrekening 2024.

De jaarrekening voldoet aan het Waterschapsbesluit

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de baten en lasten van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Daarnaast vereisen zij van het college van D&H het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, die vaak – vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken – inherent onzeker zijn. De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier zijn uiteengezet in de jaarstukken 2024 in hoofdstuk 19 - Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Wij hebben het door het college van D&H toegepaste proces voor belangrijke verslaggevingsgrondslagen geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving beoordeeld. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsgrondslagen en de toegepaste inschattingen aannemelijk zijn en consistent zijn gebruikt: de jaarstukken voldoen aan het Waterschapsbesluit.

Geen geïdentificeerde materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken

Naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole, resteren er geen van materieel belang zijnde ongecorrigeerde afwijkingen of onzekerheden. Door ons gerapporteerde bevindingen zijn derhalve niet materieel (dus hebben geen invloed op de strekking van onze controleverklaring), maar zijn naar onze mening vooral van belang voor uw beoordeling van de jaarstukken en de verdere kwaliteitsverbetering van de administratieve organisatie en interne beheersing. Voor de niet materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken verwijzen wij u naar de diverse onderdelen van dit rapport.

Goedkeurende controleverklaring

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening 2024 van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier een getrouw beeld geeft van het eigen vermogen op 31 december 2024 en het resultaat over 2024. Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader (vastgesteld door het CHI op 18 december 2024).

Hierbij geldt als voorwaarde dat de door ons gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd door het CHI wordt vastgesteld. Wij verzoeken u derhalve ons een door de dijkgraaf en de secretaris-directeur ondertekend besluit van de vastgestelde jaarrekening te verstrekken. Mochten nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve versie van de jaarrekening dan dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Onze belangrijkste adviezen

In dit accountantsverslag treft u onze belangrijkste conclusies aan naar aanleiding van de controle van de jaarstukken. Daarnaast hebben wij een aantal beschouwingen opgenomen, van posten of onderwerpen waarvan wij het belangrijk vinden om deze onder uw aandacht te brengen. Naast verplichte posten of onderwerpen, zijn dit veelal posten of onderwerpen waar sprake is van schattingselementen, omdat de kans op een afwijking daar per definitieve groter is dan bij posten waar geen sprake is van schattingselementen.

Onze belangrijkste adviezen zijn:

- De financiële ontwikkeling van de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie is van belang voor uw toekomstig financieel beleid en beheer. Uw doelstelling is dat reserves in de planperiode van het MJP 2026-2030 weer positief worden. Wij adviseren u erop toe te zien dat deze doelstelling ook gerealiseerd wordt.
- De financiële risico's bij de uitvoering van het HWBP-2 project Markermeerdijken nemen naar uw inschatting af. Wij adviseren u te monitoren dat de (noodzakelijke) additionele subsidietoekenningen ook gerealiseerd worden. De huidige programmarapportages HWBP kunnen daarbij behulpzaam zijn.
- Stel vast dat de herziene inschatting die u heeft gemaakt heeft van de kosten van meerjarig groot onderhoud aanvaardbaar is geweest en of geplande werkzaamheden ook zijn uitgevoerd. In 2024 zijn bij het uitvoeren van groot onderhoud aan persleidingen en rioolgemalen fors hogere onttrekkingen aan de voorziening gedaan, omdat er werkzaamheden naar voren

konden worden gehaald. Het is van belang om na te gaan wat de impact daarvan is op de betrouwbaarheid van het onderhoudsplan en de dotatie aan de onderhoudsvoorzieningen.

- Met het project PRIO! is gewerkt aan de versterking van de inkoopfunctie binnen het hoogheemraadschap en zijn, in opzet, goede beheersmaatregelen getroffen. Wij adviseren u erop toe te zien dat deze maatregelen ook daadwerkelijk worden opgevolgd door de organisatie. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording die uw dagelijks bestuur in 2025 af moet geven is de tijdige afronding van de spendanalyse ook een belangrijk aandachtspunt.
- Ambtelijk is in 2024 een frauderisicoanalyse opgesteld. Wij adviseren u om dit proces te blijven monitoren en daarna ook kennis te nemen van de frauderisicoanalyse. Naar onze mening is het van belang dat de frauderisicoanalyse ook bestuurlijk wordt gedeeld, waarbij bij onderkende risico's ook wordt aangegeven welke beheersmaatregelen getroffen (kunnen) worden en wat de kans en impact van de onderkende risico's zijn.

2.

Financiële positie en resultaat

2.Financiële positie en resultaat

De vermogenspositie van uw Hoogheemraadschap neemt in absolute en relatieve zin af

In hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit, de verslaggevingsregels voor waterschappen, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd, wat bij uw hoogheemraadschap ook niet het geval is geweest.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van resultaatbestemming. Het gerealiseerde resultaat voor bestemming 2024 bedraagt € 30,7 miljoen nadelig. Per saldo is tussentijds € 40,5 miljoen aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk nog te bestemmen resultaat over 2024 € 9,8 miljoen voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans. De reservemutaties hebben dus een belangrijke impact op het te bestemmen resultaat. In het hiernavolgende overzicht hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Bedragen in € 1.000.000 (door afrondingen kunnen geringe verschillen ontstaan)	2024	2023	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 1 januari	66,2	105,7	116,4	110,4	108,8
Tussentijdse resultaatbestemming	-/- 40,5	-/- 36,9	-/- 15,4	-/- 3,5	-/- 3,1
Nog te bestemmen resultaat	9,8	-/- 2,6	4,7	9,5	4,6
Totaal ('gerealiseerde resultaat voor bestemming)	-/- 30,7	-/- 39,5	-/- 10,7	6,0	1,5
Eigen vermogen per 31 december	35,5	66,2	105,7	116,4	110,4

De tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de stortingen in en onttrekkingen aan de reserves, in overeenstemming met de besluiten van het CHI. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2024 4,1% van het balanstotaal (op 31 december 2023: 6,8% van het balanstotaal). In de toelichting op balans bij het onderdeel eigen vermogen van de jaarrekening geeft het college van D&H een nadere toelichting op de mutaties in het eigen vermogen over het jaar 2024.

De belangrijkste oorzaak voor de afname van het eigen vermogen, in totaal € 30,7 miljoen, is de inzet van de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie. De tariefegalisatiereserves zijn, in lijn met de Waterschapswet, bedoeld om ongewenste jaarlijkse

schommelingen in de belastingtarieven op te vangen en daarmee een gelijkmatige tariefontwikkeling te realiseren. Uit de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie is in 2024 overeenkomstig door het CHI genomen besluiten, in totaal € 39,3 onttrokken.

Ultimo 2024 hebben de tariefegalisatiereserves vóór bestemming van het resultaat 2024 daarmee de volgende omvang gekregen:

Bestemmingsreserve voor tariefegalisatie	Saldo 31-12-2024
Watersysteembeheer	€ 1,5
Zuiveringsbeheer	-/- € 30,0
Wegenbeheer	€ 3,2
Totaal ultimo 2024	-/- € 25,3

Het in 2023 al nadelige saldo van de bestemmingsreserve voor tariefegalisatie voor Zuiveringsbeheer is in 2024 verder nadelig geworden. De tariefegalisatiereserves Watersysteembeheer en Wegenbeheer hebben ultimo 2024 nog een positief saldo.

Voordelen van het inzetten van tariefegalisatiereserves kunnen de eerder genoemde gelijkmatige tariefontwikkeling, een tijdelijke lastenverlichting voor burgers en bedrijven en een optimale inzet van middelen zijn. Als een reserve “hoog” is en niet direct nodig is ter dekking van andere risico’s, kan het inzetten van reserves tariefstijgingen voorkomen. Nadelen bij het inzetten van tariefegalisatiereserves kunnen het maskeren van structurele tekorten zijn, waarmee op langere termijn financiële problemen kunnen ontstaan, een mindere flexibiliteit bij onvoorziene uitgaven, bijvoorbeeld als gevolg van klimaatverandering, onderhoud en investeringen en tijdelijke effecten, welke zichtbaar worden wanneer de reserves leeg zijn en tarieven alsnog moeten stijgen.

Het is naar onze mening van belang dat het vormen en inzetten van tariefegalisatiereserves past binnen de financiële langetermijnstrategie, waarbij structurele inkomsten en uitgaven in balans blijven. Overeenkomstig uw reservebeleid het toegestaan dat deze reserves negatief worden, mits in de MJP-planperiode blijkt dat deze weer positief wordt. Waar vorig jaar, op basis van de MJP-planperiode van 2024 tot en met 2027, door u werd verwacht dat in 2027 de tariefegalisatiereserve Zuiveringsbeheer in 2027 weer positief (€ 0,2 miljoen) zal zijn, is dat met het MJP 2025-2029 bijgesteld en wordt eerst in 2029 een positief saldo verwacht. Het MJP 2026 – 2030, wat momenteel wordt uitgewerkt en op de bestuursagenda van juni 2025 staat, zal een actueel beeld gaan geven.

Gelet op voorgenoemde voor- en nadelen en het feit dat het verwachte moment dat de reserves weer positief zullen zijn is bijgesteld, adviseren u het verloop van de reserves te blijven monitoren. Wanneer overigens het voorstel tot bestemming van het resultaat 2024 zal worden aangenomen, zullen de tariefegalisatiereserves elk overigens toenemen.

Wij verwijzen u verder naar de toelichting op de balans (hoofdstuk 20.2 van de jaarstukken), waar het college van D&H nader ingaat op de ontwikkeling van het eigen vermogen en de mutaties in 2024.

Resultaat 2024 is beïnvloed door reservemutatie(s)

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde resultaat voor bestemming. Daarnaast kent het Hoogheemraadschap ook het nog te bestemmen resultaat. Dit is het gerealiseerde resultaat voor bestemming plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door het CHI genomen besluiten. Concreet betekent dit voor uw Hoogheemraadschap het volgende:

Exploitatieresultaat (in € 1.000.000)	Realisatie 2024	Herziene begroting 2024
Totale baten	320,3	316,9
Totale lasten	351,0	356,2
Gerealiseerd resultaat voor bestemming (nadelig)	-/- 30,7	-/- 39,3
Af: stortingen in reserves (reserve budgetoverheveling)	1,6	
Bij: onttrekkingen aan reserves	42,1	39,3
Saldo mutaties reserves, per saldo onttrekking	40,5	39,3
Nog te bestemmen resultaat (voordelig)	9,8	0

De exploitatie over 2024 laat een nadelig gerealiseerd resultaat voor bestemming van € 30,7 miljoen zien, ten opzichte van een begroot (na wijziging) nadelig saldo van € 39,3 miljoen. Het gerealiseerde voordelig nog te bestemmen resultaat ad € 9,8 miljoen is afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen. In de jaarstukken wordt onder meer in hoofdstuk 21 en hoofdstuk 23 een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van het resultaat en worden de verschillen tussen de begroting (na wijziging) en de gerealiseerde baten en lasten verklaard. Wij verwijzen u naar deze toelichtingen. In de jaarstukken wordt tevens voorgesteld om het voordelige resultaat van € 9,8 miljoen te verrekenen met de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie.

Het nadelige exploitatieresultaat 2024 (vóór bestemming) is mede ontstaan na een aantal incidentele baten en lasten. Door het effect van de incidentele baten en lasten buiten beschouwing te laten, ontstaat meer inzicht in de reguliere baten en lasten. Het genormaliseerd resultaat kan een bijdrage leveren aan uw inzicht in het structureel begrotingsevenwicht.

Uw hoogheemraadschap heeft lange termijnverplichtingen, zoals het onderhoud van waterkeringen, de waterzuivering en de klimaatadaptatie. Door inzicht te hebben in structurele inkomsten en uitgaven kunt u voorkomen dat u afhankelijk wordt van incidentele meevallers of reserves en kunt u lange termijnplannen maken zonder grote financiële risico's. Het inzicht in de reguliere baten en lasten is daarmee van belang, omdat het een betere indicatie geeft van de toekomstige baten en lasten, overigens zonder rekening te houden met beleidswijzigingen. Het "genormaliseerde" resultaat (bedragen x € 1 miljoen) is als volgt:

Nadelig resultaat (voor bestemming)	-/- € 30,7
Totaal incidentele lasten	€ 6,8
Totaal incidentele baten	-/- € 20,3
Genormaliseerd resultaat (voor bestemming)	-/- € 44,2

In hoofdstuk 12 van de jaarstukken geeft het college van D&H inzicht in de incidentele baten en lasten. Korte tijdshalve verwijzen wij u verder naar hoofdstuk 12 van de jaarstukken.

De weerstandsratio valt binnen de door het CHI vastgestelde bandbreedte; het weerstandsvermogen zou daarmee toereikend zijn om op totaalniveau de thans onderkende risico's af te kunnen dekken

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's. De beschikbare weerstandscapaciteit heeft het college van D&H bepaald op € 15,6 miljoen. Dit komt overeen met de omvang van de algemene reserve. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft het college een opsomming gegeven van ingeschatte risico's. Deze cumuleren voor 2024 tot een bedrag van € 11,0 miljoen. Op basis van deze kwantificering constateert het college van D&H dat de ratio voor het weerstandsvermogen op 1,4 uitkomt (2023: 1,7). Daarmee valt de weerstandsratio binnen de bandbreedte van 1,4 – 2,0 die u in de Kadernota risicomanagement 2022 heeft vastgesteld.

Voor meer gedetailleerde informatie over uw weerstandspositie, de onderkende risico's en de kwantificering daarvan verwijzen wij u naar de paragraaf Weerstandscapaciteit en risicomanagement (hoofdstuk 14) in uw jaarstukken 2024. Overigens merken wij hierbij op dat deze cijfers niet aan accountantscontrole of een beoordelingsopdracht zijn onderworpen, omdat deze niet in de jaarrekening, maar in het jaarverslag zijn opgenomen.

3.

Bevindingen eindejaarscontrole

3. Bevindingen eindejaarscontrole

Eind 2025 meer duidelijkheid over de garantstelling Europese POP-subsidie

In de niet in de balans opgenomen verplichtingen, welke in de jaarrekening zijn opgenomen in de toelichting op de balans, is een garantstelling opgenomen van POP-gelden voor een bedrag van € 6,9 miljoen. Deze garantstelling komt voort uit diverse projecten waarvoor via de provincie Noord-Holland een Europese subsidie is ontvangen. Op deze projecten is sprake van de situatie dat het totale subsidieplafond vanuit de Europese Commissie is bereikt, en dat mogelijk niet alle toegekende subsidiegelden daadwerkelijk kunnen worden uitgekeerd. Mogelijk kan toch aanspraak worden gemaakt op het gehele bedrag als het subsidieplafond wordt verhoogd, of als blijkt dat het uiteindelijke subsidieplafond niet wordt bereikt, doordat andere organisaties toch geen aanspraak zullen maken op de subsidie. HHNK heeft een garantstelling gegeven aan de provincie Noord-Holland dat, mocht het subsidieplafond worden bereikt, en er zal geen volledige uitkering plaatsvinden van de subsidie, HHNK geen aanspraak zal maken over provinciale middelen voor het resterende bedrag. Er is hierbij dus nog sprake van een risico dat voor een bedrag van maximaal € 6,9 miljoen geen aanspraak gemaakt kan worden op de toegekende Europese subsidie.

Wij hebben begrepen dat het college van D&H eind 2025 meer duidelijkheid verwacht over de hoogte van de subsidie voor uw hoogheemraadschap en daarmee de afwikkeling van de garantstellingen. De uitvoering van het Europese POP- programma liep tot en met 2024. In de tweede helft van 2025 moet de RVO, de Nederlandse penvoerder voor de Europese subsidie, de volledige financiële afronding hebben gedaan. Op dat moment zal er voor uw hoogheemraadschap ook meer duidelijkheid bestaan. Wij adviseren de organisatie om ervoor te zorgen dat vóór de controle van de jaarrekening 2025 uitsluitel komt over deze garantstelling en de risico's voor uw hoogheemraadschap. Het is daarbij van belang dat u tijdig in contact treedt met de RVO.

De financiële risico's bij de uitvoering van het HWBP nemen af, maar blijf alert

In de jaarrekening 2024 is een vordering van € 139,9 miljoen opgenomen voor nog te ontvangen subsidies in verband het de uitvoering van het Hoogwaterbeschermingsplan. Deze vordering bestaat uit voor een bedrag van € 135,3 miljoen aan nog te ontvangen bedragen in verband met het HWBP-2 programma en voor € 4,6 miljoen aan nog te ontvangen bedragen in verband met het HWBP programma. Voor beide programma's geldt een eigen subsidieregeling, waarbij geldt dat HWBP-2 projecten 100% subsidiabel zijn op basis van nacalculatie en HWBP projecten 90% subsidiabel zijn op basis van voorcalculatie. Subsidiebedragen voor het HWBP-2 programma ontvangt u vijf jaar nadat de kosten zijn gemaakt en worden derhalve in grote mate door u voorgefinancierd. Voor het HWBP-2 programma wordt subsidie eerder en ook op voorschotbasis ontvangen.

Financieel gezien loopt u in opzet het grootste risico's bij de HWPB projecten, omdat daar 10% van de voor gecalculeerde kosten voor uw rekening komt en u ook het risico draagt van hogere werkelijke kosten dan geraamd, welke dus niet vergoed worden. Daarentegen is het zo dat wanneer de werkelijke kosten lager uitvallen dan geraamd, u een financieel voordeel behaalt.

Met de programmarapportage HWBP verkrijgt u gedurende het jaar inzicht in de voortgang, risico's en financiën van de diverse projecten. Zowel bij de tussentijdse controle in het najaar van 2024, als bij de controle van de jaarrekening stelden wij vast dat ten opzichte van eerdere perioden het risicoprofiel lager is geworden. Dit komt voor een belangrijk deel omdat een aantal

**Er is sprake van
niet-materiële afwijkingen
van de Europese
aanbestedingsregels**

discussiepunten met de Programmadirectie HWBP door u zijn afgewikkeld. Ten tijde van de interim controle vernamen wij dat over een bedrag van circa € 25,7 miljoen overleg gevoerd werd met de Programmadirectie HWBP en het de verwachting was dat eind 2024 een belangrijk deel hiervan (circa € 11,2 miljoen) zou zijn afgewikkeld en dus mogelijk voor een bedrag van € 16,5 miljoen nog discussie kunnen bestaan.

Per jaareinde is het de inschatting van het college van D&H dat van de gemaakte kosten voor de dijkverzwaring van de Markermeerdijken mogelijk een bedrag van € 6,3 niet subsidiabel is en dat als gevolg van een beroepsprocedure tegen een afgegeven subsidiebeschikking sprake is van een risico van € 7,5 miljoen. Ten opzichte van de tussentijdse controle is derhalve het risicoprofiel lager geworden. Wij adviseren u zich hierover blijvend te laten informeren.

Bij de interne controle is vastgesteld dat bij zes lopende contracten niet (voldoende zichtbaar) is voldaan aan de richtlijnen rondom Europese aanbesteding. Op basis van onze controle komen wij tot dezelfde bevindingen. In 2024 heeft uw hoogheemraadschap voor een bedrag van € 2,8 miljoen uitgegeven op deze contracten, die dus niet rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit bedrag hebben wij meegewogen in ons rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2024. De onrechtmatige uitgaven houden verband met:

- Doorlopende onrechtmatigheden uit voorgaande jaren. Dit betreft drie contracten, waarop in 2024 € 0,2 miljoen is uitgegeven.
- Een opdracht die in 2024 ten onrechte niet opnieuw is aanbesteed. Hierop is in 2024 € 0,2 miljoen uitgegeven.
- Een onderhandse verlenging van twee lopende overeenkomsten, waarbij u voorafgaand aan de verlenging geen marktconsultatie heeft uitgevoerd. Op basis van de marktconsultatie zou u inzicht hebben verkregen in mogelijk geïnteresseerde leveranciers op basis waarvan voor een Europese aanbestedingsprocedure had moeten worden gekozen. Op deze twee contracten is in 2024 een bedrag van € 2,4 miljoen uitgegeven.

Daarnaast hebben wij een viertal dossiers vanuit onze controle als “complex” aangemerkt. Deze contracten zijn afgesloten voor onbepaalde tijd of er was sprake van verlengingen en/of mogelijke zogenaamde wezenlijke wijzigingen als gevolg van opvolgende meerwerkopdrachten. Op ons verzoek heeft de directie voor deze vier contracten een juridisch advies ingewonnen bij een door u ingeschakelde aanbestedingsdeskundige. Uit het juridisch advies blijkt dat deze uitgaven als rechtmatig kwalificeren. Wij kunnen ons hierin vinden en hebben de uitgaven op deze contracten daarom ook als rechtmatig beoordeeld. In de rapportages van de aanbestedingsdeskundige zijn tevens de volgende adviezen opgenomen:

- voer een periodieke evaluatie uit op contracten voor onbepaalde tijd; en
- documenteer eventuele wijzigingen met betrekking tot de aanbesteding in het aanbestedingsdossier en draag zorg voor juiste en tijdige publicatie daarvan op Tendered.

Daarnaast is uit de interne controle in de afgelopen jaren geconstateerd dat de verlening van inkoopopdrachten niet altijd voldeed aan het interne inkoopbeleid en aan de Gids Proportionaliteit. Vanaf 2022 hebben het dagelijks bestuur en de directie onder de naam PRIO! (Programma rechtmatig inkopende organisatie) gewerkt aan initiatieven die binnen de organisatie moeten bijdragen

312022006.25.212 - 13

aan de verdere versterking van de inkoopfunctie. Belangrijke resultaten daarvan zijn:

- het gehele proces van inkoop tot betaling is inzichtelijk gemaakt;
- de inkoopkalender is in gebruik en beschikbaar voor de hele organisatie;
- er zijn lean-sessies uitgevoerd om verbeterpunten binnen het proces inkoop te inventariseren; en
- het contractregister wordt doorlopend opgeschoond.

Het programma is eind 2024 afgerond en overgedragen naar de organisatie. Door het beleggen van PRIO! in de organisatie, wordt daarmee de rechtmatige en doelmatige inkoop ook in de organisatie belegd. Met de onderstaande nog in te voeren maatregelen hebben het dagelijks bestuur en directie de afdelingshoofden, die primair verantwoordelijk zijn voor de naleving van de inkoop- en aanbestedingsregels, goede handvatten gegeven:

- inrichting van een nieuwe contractmanagement module waarin het inzicht in alle lopende contracten verbetert;
- koppeling van de contractmanagement module aan de verplichtingenadministratie waardoor realtime inzicht is in de openstaande verplichtingen en de aanwending van de contracten; en
- versterking van leveranciersmanagement.

Om te borgen dat uw hoogheemraadschap aan zowel de interne als de externe inkoop- en aanbestedingsrichtlijnen voldoet, is het van belang dat uw organisatie daarvoor toereikende beheersmaatregelen treft. Met het project PRIO! zijn daar belangrijke stappen in gezet. Om eventuele afwijkingen te voorkomen, zijn maatregelen in het inkoop- en aanbestedingsproces vooral van belang, omdat deze op voorhand bijdragen aan het borgen dat de juiste aanbestedingsvormen worden toegepast.

Voorbeelden van maatregelen zijn het werken met inkoopformulieren, onderbouwde opdrachtramingen en motiveringen die bij de gekozen aanbestedingsvorm zijn toegepast. Van belang is dat deze maatregelen dan met voldoende diepgang gedocumenteerd zijn in het aanbestedingsdossier. Ten aanzien van de maatregelen die in het proces getroffen zijn, stelden wij vast dat de opdrachtraming aan de voorkant niet altijd voldoende concreet bepaald is of dat de contract- en opdrachtwaarden en de uitnutting hiervan niet altijd juist en volledig zijn geregistreerd. Dit sluit ook aan op de bevindingen van uw eigen verbijzonderde interne controle (VIC). Een weloverwogen opdrachtraming en aanbesteding vergemakkelijkt het vaststellen van de rechtmatigheid achteraf. Wij constateren ook dat de afwegingen die uw organisatie vooraf maakt, bijvoorbeeld om (gemotiveerd) af te wijken van de Aanbestedingswet of een beroep te doen op bijzondere bepalingen, niet altijd inzichtelijk zijn, omdat deze niet altijd gedocumenteerd worden. Wij adviseren uw organisatie dergelijke overwegingen per aanbesteding vooraf vast te leggen. Op deze manier is de aanbesteding beter toetsbaar en kan de organisatie ook veel gericht sturen op het aanbestedingsproces. Aanvullend kunt u sturen op het juist opnemen van de totale geraamde opdrachtwaarden en de uitgaven per opdracht, zodat ook (mogelijke) overschrijdingen per aanbesteding voor uw organisatie (tijdig) inzichtelijk zijn. Dit ligt ook in de lijn met de adviezen die de door u ingeschakelde aanbestedingsjurist heeft gegeven. De maatregelen die u heeft getroffen naar aanleiding van het project PRIO! zullen hier naar onze verwachting een goede bijdrage aan kunnen leveren.

Naast de maatregelen in het proces voert uw organisatie als onderdeel van de VIC een spendanalyse achteraf uit. Daarbij wordt, op basis van gerealiseerde uitgaven, achteraf vastgesteld of de toegepaste aanbestedingsvorm de juiste is geweest en de uitgaven derhalve rechtmatig zijn aanbesteed. De spendanalyse is in 2024 voor het eerst risicogericht uitgevoerd, waarbij nagenoeg de gehele populatie van inkopen in de risicoanalyse is betrokken. Bij crediteuren, die vanuit deze risicogerichte aanpak voor nader onderzoek zijn aangemerkt, zijn de volledige uitgaven over het boekjaar nader geanalyseerd. Met deze aanpak heeft uw organisatie een beter beeld dan in voorgaande jaren het geval was van de rechtmatigheid van de aanbestedingen. Dit is een belangrijke ontwikkeling ook die het dagelijks bestuur helpt bij de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording die vanaf 2025 van toepassing is voor u. Ons advies voor 2025 is om de spendanalyse vroegtijdig in het verslagjaar uit te voeren en af te ronden voordat de jaarrekening wordt opgesteld.

Begrotingsrechtmatigheid is adequaat toegelicht in de jaarrekening; begrotingsafwijkingen werken niet door in de controleverklaring

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2024, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 98 en 98a van de Waterschapswet en moeten door het CHI zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 109 van de Waterschapswet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het CHI, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het CHI van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het CHI.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota van de Commissie BBV. Omdat de rechtmatigheidsverantwoording voor uw hoogheemraadschap in 2025 wordt ingevoerd, is de meest actuele versie van deze Kadernota (2024) voor wat betreft de begrotingsrechtmatigheid nog niet van toepassing, maar gelden de uitgangspunten uit de Kadernota 2023 nog voor u. Een belangrijk uitgangspunt is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat het CHI nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij opneemregelingen (3) niet hoeven te worden meegewogen in het oordeel van de accountant. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. Daarnaast moet de accountant deze kostenoverschrijdingen – waarvan het college van D&H in de jaarrekening moet aangeven dat het CHI deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen.

Begrotingsafwijkingen werken niet door in de controleverklaring

In totaal heeft uw Hoogheemraadschap € 356,2 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover € 351,0 miljoen aan werkelijke lasten in 2024. Dit is in totaal een onderschrijding van € 6,4 miljoen (1,5%). Aan baten had uw Hoogheemraadschap een bedrag van € 316,9 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 320,3 miljoen aan werkelijke baten in 2024.

Rechtmatigheids- verantwoording 2025

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen op het niveau waarop het CHI de begroting autoriseert. In uw geval is dat op effectniveau. Daarbij stellen wij vast dat bij de volgende effecten sprake is van begrotingsonrechtmatigheid:

- Gezond water (€ 1,6 miljoen). Omdat deze overschrijding wordt gecompenseerd door hogere baten werkt deze overschrijding niet door in ons rechtmatigheidsoordeel;
- Veilige (vaar)wegen (€ 0,7 miljoen).). Omdat deze overschrijding wordt gecompenseerd door hogere baten werkt deze overschrijding niet door in ons rechtmatigheidsoordeel.

In hoofdstuk 21.2 heeft het college van D&H een nadere toelichting op deze begrotingsafwijkingen opgenomen. Wij verwijzen u naar deze toelichting, waar wij ons mee kunnen verenigen.

Naast overschrijdingen van lasten per programma, zijn ook op onderdelen meer baten gerealiseerd dan begroot. Over de baten rapporteren wij in deze paragraaf niet, omdat dit geen onderdeel uitmaakt van het criterium begrotingsrechtmatigheid zoals de richtlijnen voorschrijven.

De begrotingsrechtmatigheid omvat ook de overschrijdingen op investeringskredieten. Deze hebben zich in 2024 niet in materiële zin voorgedaan.

Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen hebben in de jaarrekening over 2023 voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording op moeten nemen. Voor waterschappen zal dit vanaf het verslagjaar 2025 ook het geval zijn. Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het dagelijks bestuur verantwoording af over de rechtmatigheid van het gevoerde financieel beheer.

In het kader van de invoering hiervan, heeft het dagelijks bestuur in de afgelopen periode reeds de nodige voorbereidingen getroffen, waarbij ook rekening is gehouden met de actualisatie van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV. Op verzoek van het dagelijks bestuur en de directie hebben wij de (voorgestelde) kaderstelling doorgenomen en onze bevindingen met uw medewerkers gedeeld. Onze conclusie is dat uw kaderstelling een goede basis biedt voor de op te stellen rechtmatigheidsverantwoording 2025 en verder. De belangrijkste aandachtspunten, die wij met uw medewerkers hebben besproken, zijn:

- In hoofdstuk 8.1 van het Controleprotocol 2025 (24.0597151) is aangegeven dat voor wat betreft de verantwoordingsgrens “wordt aangesloten bij de getrouwheid” en is een percentage van 2% gekozen. De 2% die is genoemd, is gebaseerd op een voorgestelde wijziging van de toe te passen materialiteit bij controles door de accountant in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO). De aanpassing van de materialiteit naar 2% is echter nog niet bekrachtigd. Wij hebben geadviseerd hier rekening mee te houden bij het plannen en uitvoeren van interne controles, om te voorkomen dat er te weinig interne controles worden uitgevoerd. Een verantwoordingsgrens van 2% is overigens wel passend binnen de wettelijke kaders.

- Voor de controle op de naleving van het voorwaarden criterium is het normenkader van belang. Dit moet jaarlijks door het CHI worden vastgesteld. Het normenkader 2024 is op 18 december 2024 vastgesteld door het CHI en geldt ook voor 2025. Hiermee is ons advies opgevolgd om het normenkader, in dit geval 2025, voorafgaand het jaar waarop het betrekking heeft vast te stellen. Wij adviseren u bij om eind 2025 na te gaan of het normenkader 2025 nog aanpassingen behoeft en zo ja, deze ook expliciet vast te stellen.
- Met betrekking tot het begrotingscriterium is in het Controleprotocol 2025 het volgende opgenomen: “er is sprake van begrotingsonrechtmatigheden als het dagelijks bestuur bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door het algemeen bestuur vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt, toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die niet door het algemeen bestuur zijn vastgesteld en als er onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast. Tijdig is als de afwijkingen over de laatste maanden bij de jaarrekening worden gemeld en toegelicht”. Dit betekent dat weliswaar sprake kan zijn van begrotingsafwijkingen, maar dat deze gelet op de hiervoor genoemde bepaling, als acceptabel kwalificeren.
- Wij missen in uw kaderstelling nog de regels die gelden voor misbruik en oneigenlijk gebruik en hebben begrepen dat er binnen uw hoogheemraadschap (nog) geen beleid voor Misbruik en Oneigenlijk gebruik is. Ons is medegedeeld dat dit samen met het integriteitsbeleid, het fraudeprotocol en andere gerelateerde beleidsstukken/protocolen zal worden uitgewerkt. Wij adviseren u erop toe te zien dat dit in 2025 gerealiseerd wordt.

Vooruitlopend op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in 2025, heeft de organisatie over 2024 “proefgedraaid” en ten behoeve van het college van dijkgraaf en hoogheemraden een memo opgesteld waarin de gevolgen voor de jaarrekening zijn uitgewerkt. In het memo zijn tevens een rechtmatigheidsverantwoording en de bijhorende toelichting ten behoeve van de paragraaf bedrijfsvoering opgenomen. Wij hebben dit memo beoordeeld en komen tot de conclusie dat het memo een goede onderbouwing geeft voor de rechtmatigheidsverantwoording en dat ook de rechtmatigheidsverantwoording met bijhorende toelichting op deze wijze getrouw in de jaarrekening zou zijn opgenomen. Het dagelijks bestuur is daarmee in staat om de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2025 op te nemen. Wat wij nog wel mee willen geven, is dat het van belang is dat volgend jaar de interne controle, ter onderbouwing van de rechtmatigheidscontrole, tijdig is afgerond en heeft geleid tot een eindrapportage ofwel het eerder genoemde memo. Tijdig in dit geval betekend voorafgaand aan de controle van de jaarrekening.

Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering topinkomens (WNT) regelt de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, en stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Bij wet is vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging over 2024 van € 233.000 niet te boven gaat. Daarnaast dienen waterschappen het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

**Geen fouten en
onzekerheden met
betrekking tot de SiSa-
bijlage**

Ook dienen de ontvangen vergoedingen die bij andere WNT plichtige instellingen zijn ontvangen te worden verantwoord in de WNT-verantwoording. Aangezien het voor ons niet mogelijk is de volledigheid vast te stellen van de dienstbetrekkingen en de ontvangen vergoedingen, is in de Regeling Controleprotocol WNT opgenomen dat wij de anticumulatiebepaling niet hoeven te controleren. In onze controleverklaring is dit ook als zodanig toegelicht. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden. In 2024 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

In het kader van de WNT attenderen wij u erop dat u de plicht heeft om uiterlijk 1 juli 2025 uw WNT-verantwoording over het kalenderjaar 2024 via internet op een algemeen toegankelijke wijze openbaar te maken, en dat voor een periode van zeven jaar. Indien op grond van andere op de verantwoordelijke van toepassing zijnde regelgeving of een besluit een later tijdstip waarop het financieel verslaggevingsdocument openbaar moet worden gemaakt geldt, is die latere datum de uiterlijke datum van openbaarmaking.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2024 onder Single information, Single audit (SiSa) vallen. Wij doen dit met een tabel, die ook opgenomen moet worden als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. In overeenstemming met de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa zijn de laatste twee kolommen van de tabel leeg als er geen bevindingen zijn. Dit is Hierna treft u deze tabel aan.

Nr.	Volgnr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
E107	1	Subsidieregeling stimulering uitvoering maatregelen Deltaplan Agrarisch Waterbeheer	Fout		
E107	2	Subsidieregeling stimulering uitvoering maatregelen Deltaplan Agrarisch Waterbeheer	Onzekerheid		
E44B	1	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptie 2021-2027	Fout		
E44B	2	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptie 2021-2027	Onzekerheid		
E84	1	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Fout		

E84	2	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Onzekerheid		
L7B	1	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	Fout		
L7B	2	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	Onzekerheid		

Strekking controleverklaring rechtmatigheid: goedkeurend

Strekking controleverklaring getrouwheid: goedkeurend

Wij merken op dat wij geen fouten of onzekerheden hebben geconstateerd die groter zijn dan € 125.000 (of groter dan de rapporteringsgrens) en die, zoals voorgeschreven via de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa, gerapporteerd moeten worden.

Verantwoordingsinformatie Hersteloperatie kinderopvangtoeslag en NPLG/PPLG juist weergegeven in de jaarrekening

In 2021 hebben de waterschappen besloten hun medewerking te verlenen aan de hersteloperatie van de kinderopvang-toeslagaffaire onder de voorwaarde dat zij worden gecompenseerd voor de kosten die dit met zich meebrengt. Tot de kosten die gecompenseerd worden, behoren de misgelopen belastingopbrengsten omdat openstaande schulden van gedupeerden niet meer kunnen worden ingevorderd maar moeten worden kwijtgescholden. Het gaat ook om de kosten van de uitvoering van de hersteloperatie. De Unie van Waterschappen heeft hierover afspraken gemaakt met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, welke zijn vastgelegd in de regeling Afspraken Rijk – Unie van waterschappen over uitkeringen hersteloperaties kinderopvangtoeslag voor waterschappen. Eén van de afspraken is dat het dagelijks bestuur van de zelfheffende waterschappen, waaronder HHNK, de kwijtgescholden bedragen en uitvoeringskosten opnemen in de jaarrekening. Deze informatie is in de tabel in hoofdstuk 25.2 van de jaarrekening opgenomen.

Daarnaast is voor de regeling NPLG/PPLG (Nationaal en Provinciaal Programma Landelijk Gebied) ook de afspraak gemaakt met het ministerie van LNV dat de bestede kosten via de jaarrekening kunnen worden verantwoord. In de tabel in hoofdstuk 25.3 van de jaarrekening is deze informatie opgenomen.

Overeenkomstig de genoemde regeling dienen wij eventuele fouten en/of onzekerheden die uit onze controle zijn gebleken, overeenkomstig SiSa-richtlijnen (zie het vorige blok) te rapporteren. De daarbij behorende tabel treft u hierna aan.

Specifieke uitkering of overig	Volgnr	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/ onzekerheid
Afspraken Rijk – Unie van waterschappen over uitkeringen hersteloperatie kinderopvangtoeslag voor waterschappen, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	1	Fout		
Afspraken Rijk – Unie van waterschappen over uitkeringen hersteloperatie kinderopvangtoeslag voor waterschappen, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	2	Onzekerheid		
Afspraken Rijk over de regeling NPLG/PPLG	1	Fout		
Afspraken Rijk over de regeling NPLG/PPLG	2	Onzekerheid		

Strekking controleverklaring rechtmatigheid: goedkeurend

Strekking controleverklaring getrouwheid: goedkeurend

Wij merken op dat wij geen fouten of onzekerheden hebben geconstateerd die groter zijn dan € 125.000 (of groter dan de rapporteringsgrens) en die, zoals voorgeschreven via de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa, gerapporteerd moeten worden.

4. Interne beheersing

4. Interne beheersing

Kernboodschappen interim- controle

Naar aanleiding van de interim-controle hebben wij een managementletter aan de directie uitgebracht. Net als in voorgaande jaren zien we dat de directie binnen uw hoogheemraadschap veel aandacht besteedt aan de interne beheersing. Ook in 2024 zijn weer stappen zijn gezet om de grip op de interne beheersing te verbeteren en sprake is van een continue ambitie om deze te blijven ontwikkelen.

Belangrijke aanbevelingen die wij gedaan hebben op het gebied van het stelsel van interne beheersing en de betrouwbaarheid van de IT-omgeving, informatiebeveiliging en privacy sluiten ook aan bij de door de directie ingezette professionaliseringsslag op het gebied van interne beheersing. Hierbij moet gedacht worden aan de inrichting van de “3 lines” binnen de organisatie en de opvolging die intern gegeven wordt aan de door de directie uitgevoerde nulmeting ITGC (Information Technology General Controls). De directie beschikt verder over een volledig beeld van onze aanbevelingen. Overigens willen wij niet onvermeld laten dat wij zien dat de aanbevelingen vanuit concerncontrol, de accountantscontrole en overige controles serieus worden opgepakt. Wij verwijzen hiervoor ook naar hoofdstuk 18 van de jaarstukken, waarin het college van D&H inzicht geeft in de status en opvolging van gedane aanbevelingen.

De aanbevelingen die wij hebben gedaan zijn nader onder te verdelen naar thema's (ICF, IT en overige bevindingen) en hieronder gesorteerd. De bevindingen over het ICF (Internal Control Framework) betreffen bevindingen die te maken hebben met het gehele brede beheersinstrumentarium van uw organisatie. Daar is onze afdrank dat uw organisatie in veel verschillende delen en lagen van de organisatie goede interne controles uitvoert, maar dat één integraal plan en één integrale uitvoering en conclusie nog ontbreekt. De bevindingen over IT komen voort uit een door uw organisatie zelf uitgevoerde nulmeting IT General Controls. Daarnaast zien we dat IT general controls ook nog een belangrijkere rol moeten krijgen in het gehele beheersinstrumentarium. De overige bevindingen betreffen procesbevindingen ten aanzien van het inkoopproces en de aankomende rechtmatigheidsverantwoording.

Samengevat zijn de door ons gerapporteerde bevindingen per thema in de managementletter als volgt:

ICF

- Meer helder onderscheid maken in taken en verantwoordelijkheden tussen de 1e, 2e en 3e lijn. Zo dient het beschrijven en het aantonen van de werking van processen in de basis in de 1e lijn te liggen, en zien we dat de 2^e lijn veel werkzaamheden verrichten waar we meer betrokkenheid van de 1e lijn zouden verwachten.
- Maak een integraal plan voor de inrichting van uw beheersinstrumentarium.
- Blijf investeren in de kwaliteit van de bedrijfsvoering en onderzoek of voor meerdere processen een systeemgerichte controle mogelijk is.
- Hanteer bij het actualiseren van al uw procesbeschrijvingen het “6-W principe”, waarbij de key-controls dermate robuust worden beschreven, dat deze ook op de effectieve werking getoetst kunnen worden.

- Het aanbrengen van meer integraliteit in uw interne controle door de werkzaamheden in het kader van het ICF en de VIC (Verbijzonderde Interne Controle) waar mogelijk aan elkaar te koppelen.

De directie heeft ten aanzien van (operationeel) risicomanagement vastgesteld dat de huidige invulling van het 3-lijnen model soms tot een onduidelijke taak- en rolverdeling tussen betrokken functionarissen leidt. Deze onduidelijkheid kan dan ten koste gaan van de effectiviteit van de interne beheersing en de samenwerking van de betrokken afdelingen. Binnen de organisatie bestond al eerder de behoefte aan een duidelijke taak- en rolverdeling binnen de 3 lines. Om die reden wordt een onderzoek uitgevoerd naar de huidige en gewenste situatie, wat naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 wordt afgerond. Wij denken dat de uitkomsten van dit onderzoek en daarna de implementatie van verbetermaatregelen een positieve bijdrage zullen hebben bij de ontwikkeling van de organisatie.

IT

- Integreer de betrouwbaarheid van IT, informatieveiligheid en privacy meer in uw verbijzonderde interne controle.
- Maak een prioritering van de 15 bevindingen volgend uit uw GITC-nulmeting, en volg de aanbevelingen in de nulmeting op.
- Houd het beleid over het toekennen van autorisaties in de financiële applicaties tegen het licht en scherp dit waar nodig aan.
- Evalueer bij het ICF of de impact van de GITC-nulmeting impact heeft op de uit te voeren werkzaamheden, en evalueer of de uitgevoerde testwerkzaamheden de beschreven risico's voldoende afdekken.

Intern is in 2024 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de ITGC. Naar aanleiding van het onderzoek zijn er 15 bevindingen gerapporteerd, welke geclassificeerd zijn op basis van de omvang van het bijbehorende risico en de mogelijke impact hiervan naar laag, gemiddeld of hoog risico. Bevindingen waar sprake is van een hoog risico zijn:

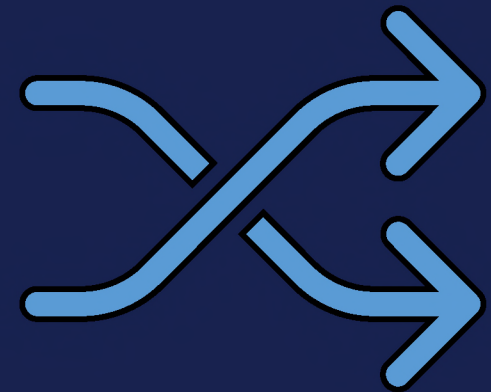
- Er is geen formele procedure ingericht voor het toekennen, wijzigen en intrekken van autorisaties voor informatiesystemen.
- De periodieke controle op autorisaties bevat onvoldoende diepgang om het bijbehorende risico te verlagen naar een acceptabel niveau.
- Het testen van wijzigingen wordt niet altijd (aantoonbaar) uitgevoerd en gedocumenteerd binnen het proces wijzigingsbeheer.

De directie neemt de opvolging van de bevindingen het uitgevoerde onderzoek mee als onderdeel van het verbeterplan "Baseline Informatiebeveiliging Overheid" (BIO).

Overige

- Blijf kritisch op uw beleid rondom prestatielevering, stel dit bij op basis van uw risicoanalyse en ervaringen en richt waar mogelijk uw applicaties hierop in.
- Richt een verplichtingenadministratie in.
- Implementeer een nieuw contractmanagementsysteem.

5. Overige aangelegenheden

5. Overige aangelegenheden

Geen meningsverschil met het college van D&H

Er zijn geen meningsverschillen met het college van D&H geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het college van D&H en de medewerkers van uw hoogheemraadschap de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bevestigingen van het college van D&H ontvangen

Wij hebben namens het college van D&H een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving met uitzondering van de bevindingen die elders in het rapport zijn opgenomen ten aanzien van EU-aanbestedingen.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Voor wat betreft onze bevindingen verwijzen wij naar hoofdstuk 4 van dit verslag. Uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn geen verdere bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen.

Geen aanwijzingen van fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het financieel management en de directie van uw hoogheemraadschap, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management en directie hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening, zijn betrokken.

Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Hoewel wij op grond van de controle- en overige standaarden een kritische houding moeten hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2024 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van materiële fraude.

In de managementletter van vorig jaar hebben wij geadviseerd om een frauderisicoanalyse op te stellen. Dit advies is opgepakt: in 2024 zijn er initiatieven opgestart om tot een eerste frauderisicoanalyse te komen. In september 2024 is een eerste versie van de frauderisicoanalyse gereed gekomen. Vanuit de afdelingen zijn bottom-up risico's besproken en is informatie opgehaald en is onderzocht of er sprake is van tekortkomingen in de beheersmaatregelen die de onderkende risico's moeten afdekken. Dit heeft geleid tot een goede basis van uw frauderisicoanalyse. Het bestaan en de werking van deze analyse wordt afgestemd met de proceseigenaren, daarna is er een gesprek met de proceseigenaren over de uitkomsten. Daarna volgt nog het gesprek met afdelingshoofden/ managementberaad met overzicht, conclusies en aanpak. Daarmee wordt de frauderisicoanalyse verankerd in de organisatie. Concerncontrol heeft aangegeven dat de uitgewerkte analyse een dynamisch document moet zijn, wat jaarlijks geactualiseerd zal worden. We hebben ook begrepen dat er op basis van de frauderisicoanalyse verbetermogelijkheden voor diverse processen geconstateerd zijn welke ook worden gecommuniceerd met de afdelingshoofden. De opvolging hiervan wordt vanuit Concerncontrol periodiek gemonitord en meegenomen in de weging van de resterende risico's.

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen Publieke Sector Accountants ingebed. Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier in 2024 voldoende is gewaarborgd.

Een overzicht van de aanvullende dienstverlening hebben wij hierna opgenomen.

Aanvullende dienstverlening
Controle Financiële Verantwoording 2024 HWBP-project Markermeerdijk Hoorn – Edam – Amsterdam
Controle Financiële Verantwoording 2024 HWBP-project Samenwerken aan Kunstwerken
Controle Financiële Verantwoording 2024 HWBP-project Durgerdam
Controlewerkzaamheden Financiële Verantwoording Interreg Treasure
Controlewerkzaamheden Financiële Verantwoording Interreg Manabas Coast
Controlewerkzaamheden Financiële Verantwoording Interreg ResNRJwater
Controlewerkzaamheden Financiële Verantwoording Interreg FlashFloodBreaker
Controle Financiële Verantwoording Zoete stuw: bestrijding drinkwatertekort op Texel
Controle Financiële Verantwoording Try out grip op indirecte lozingen
Controle Financiële Verantwoording Verbetering natte infrastructuur Noordkop

Inzicht in onze tijdsbesteding

In het rapport “In het publieke belang” van de NBA, de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountant, zijn maatregelen opgenomen die de kwaliteit en onafhankelijkheid van de controlerend accountant moeten waarborgen of verbeteren. Op basis van één van de maatregelen rapporteren wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u. Hieronder treft u de opgave van onze tijdsbesteding aan, inclusief een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole, waaronder het voeren van besprekingen en het archiveren van ons dossier.

	Uren geraamd	Uren besteed
Tekenend accountant	72	86
Overige teamleden	504	560

Controleverschillen

Naar aanleiding van onze controle is een aantal controleverschillen niet meer gecorrigeerd. Deze controleverschillen zijn niet materieel en zijn ook door het college van D&H met de “bevestiging bij de jaarrekening” aan ons bevestigd. Hieronder is het overzicht van niet gecorrigeerde controleverschillen opgenomen:

Aard van de fouten en onzekerheden (x € 1 miljoen)	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Fouten		
Nog te ontvangen energiefacturen te laag opgenomen. Daardoor zijn de nog te betalen bedragen en de energielasten te laag opgenomen.	0,1	0,1
Fouten voorgaand boekjaar die doorwerken op dit boekjaar (heeft alleen betrekking op getrouwheid).	n.v.t.	-/- 0,1
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	0,1	0
Rechtmatigheidsfout vanuit externe regels – Europese aanbesteding.	2,8	n.v.t.
Totaal rechtmatigheidsfouten	2,8	n.v.t.
Totaal fouten	2,8	0
Onzekerheden		
Onzekerheden met effect op getrouwheid en rechtmatigheid.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal onzekerheden	n.v.t.	n.v.t.

Daarnaast is in de jaarrekening een aantal correcties doorgevoerd naar aanleiding van onze controle. Uw organisatie beschikt over een overzicht van deze correcties.

 PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS